

BİR ÖZEL YETENEK SINAVI ANALİZİ VE ORTAYA ÇIKAN NİTELİK SORUNU

Erdem ÜNVER*

Öz: YÖK'ün hazırladığı özel yetenek sınavlarını tanımlayan bir değerlendirme sistemi olmakla birlikte, uygulamada farklılıklar gözlenmektedir. Belirlenen formüldeki not ağırlıklarının değiştirilmesi, bazı üniversitelerin ön eleme yapması, bazı üniversitelerin tüm öğrencileri kabul etmesi ya da sadece özel yetenek sınavını ön plana çıkartması, ilk akla gelen farklılıklardan bazılarıdır.

Bir vakıf üniversitesi olan AÜ' de yapılan özel yetenek sınavı verileri nitelik sorununu açık bir şekilde yansıtmaktadır. 2015-2016 Akademik Yılı özel yetenek sınav verileri iki boyutlu matris üzerinde değerlendirildiğinde, önceki yıllarla benzeştiği, sözü edilen sorununun çözümü yolunda önlem alınmadığı, öğrenci harçlarıyla varlıklarını sürdüren vakıf üniversitelerinin kontenjanlarını doldurabilmek için, özel yetenek sınavı yerine, sıralama sınavı yaptıkları anlaşılmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, YÖK'ün belirlediği değerlendirme sisteminin uygulandığı bir yetenek sınavında, adayların YGS, OBP, ÖYSP ve YP analizleriyle yargıya götürecek sayısal verilere ulaşmaktır. Veriler, sanat eğitime uygun olmayan ve sanatsal davranış geliştiremeyecek adayların, öğrencilik hakkı elde edebildikleri yönündedir.

Anahtar Kelimeler: Sanat Eğitimi, Özel Yetenek Sınavı, Başarı-Başarısızlık, YÖK.

* Doç. Dr.; Atılım Üniversitesi, Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümü, Ankara.

AN ANALYSIS OF A SPECIAL TALENT EXAMINATION AND THE MATTER OF QUALITY

Erdem ÜNVER*

Abstract

Although there is an evaluation system, prepared by The Council of Higher Education, concerning special talent examinations, there are several differences in application. Changing grade rates, accepted in the current program, most universities' preselection systems, and some universities' enrolling all students or considering only special talent examinations are some of the basic differences.

Data, gained through the analysis of *the special talent examination*, held at AU, a private university, reveal the matter of quality clearly. In the two dimensional matrix analysis of data in the 2015-2016 Academic Year *special talent examination*, it has been discovered that the results are parallel to the previous years' grades, no precautions have been taken to solve the quality matter and the same problem has been experienced in most private universities which sustain themselves with student tuitions, and have been holding *ranking examinations* instead of *special talent examinations* to fill their quota.

The aim of this study is to provide the reader with numerical data for the analysis of the talent examination, in which The Council of Higher Education's evaluation system has been applied, by means of such scores of the candidates as the University Entrance Examination Grade, High School Grade Point Average, Special Talent Examination Grade, and the Placement Grade. The results show that students who do not have the competency required by the field of art and who are not able to develop desired behaviours in the field are enrolled at fine arts or art education departments.

Key Words: Art Education, Special Talent Examination, Success-Failure, YÖK (The Council of Higher Education).

Giriş

Usta-çırak yöntemiyle öğretilen sanatın, ders kapsamında örgün eğitime girmesi önemli bir gelişme olmakla birlikte, eğitimine yönelik sorunlar sürekli tartışılmaktadır. Ders saatlerinin azlığı, amaçların doğru tespit edilememesi, ders mekânlarının ve araç-gereç yetersizliği gibi bildik sorunların yanında, sanat eğitimi veren yükseköğ-

* Assoc. Prof.; Atilim University, Faculty of Fine Arts, Design & Architecture, Department of Fashion & Textile Design, Ankara.

◆ Erdem Ünver

retim kurumlarının, özellikle vakıf üniversitelerinin sayısal artışı öğrenci seçiminde önemli bir sorunu gündeme getirmektedir.

Üniversitelerin ilgili birimleri öğrencilerini, sanat eğitimi almak isteyen adaylar arasından sınavla seçmektedir. Amaç, alana uygun davranış geliştirebilecek öğrencilere eğitim olanağı vermektir. Ancak, sanat eğitimcilerinin öğretmen olarak atanmasına sınırlama getirilmesi, sanatın toplumsal yaşamda hak ettiği yeri alamaması gibi nedenlerle, alanda başarılı olabilecek adayların çoğu farklı mesleklere yönelmektedir.

YÖK'ün hazırladığı, özel yetenek sınavlarını tanımlayan bir değerlendirme sistemi olmakla birlikte, uygulamada farklılıklar gözlenmektedir. Öğrenci adaylarının lise dönemi başarısını da dikkate alan, bir anı değil süreci değerlendiren bu sistemde, adayların Ortaöğretim Başarı Puanları (OBP), YGS puanları, Özel Yetenek Sınav Puanları (ÖYSP) ve her aday için hesaplanan Standart Sapma (SP) puanları adayın başarı sırasını tespit etmektedir. Ancak, YÖK'ün belirlediği değerlendirme formülündeki not ağırlıklarının değiştirilmesi, bazı üniversitelerin ön eleme yapması, bazı üniversitelerin tüm öğrencileri kabul etmesi ya da sadece özel yetenek sınavını ön plana çıkartması, ilk akla gelen farklılıklardan bazılarıdır.

Öğrenci harçlarıyla eğitimlerini sürdüren vakıf üniversiteleri, kontenjanlarını doldurabilmek için, özel yetenek sınavı yerine, sıralama sınavı yapmayı tercih etmektedirler. Bu sınavlara giren her adayın öğrenci olabilme olasılığı vardır ve bu olasılık büyük oranda gerçekleşmektedir. Sonuçta, eğitimciler çözümü mümkün olmayan önemli boyutta eğitsel sorunlarla karşı karşıya kalabilmektedirler.

Vakıf üniversitesi olan AÜ'nün yaptığı özel yetenek sınavı incelendiğinde, verilen sözü edilen olumsuzluğu gerçeğe dönüştürdüğü görülecektir. Fakültenin Grafik Tasarımı, Endüstri Ürünleri Tasarımı, Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümleri sınavla öğrenci almaktadır. Bu bölümlerin 2015-2016 Akademik Yılı özel yetenek sınav verileri iki boyutlu matris üzerinde değerlendirildiğinde önceki yıllarla benzeştiği, nitelik sorununun çözümü yolunda önlem alınmadığı, aynı sorunun birçok vakıf üniversitesinde de yaşandığı gözlenmektedir.

2. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, yetersiz adayların öğrencilik hakkını elde ettiklerini sayısal verilerle kanıtlamaktır.

3. Problem

Özellikle vakıf üniversitelerinde Özel Yetenek Sınavları amaca uygun olarak gerçekleşmemekte ve başarısız adaylar öğrencilik hakkı elde etmektedirler. Bu durum, sınavın yapıldığı fakültenin Grafik Tasarımı, Endüstri Ürünleri Tasarımı, Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümlerinde sanat eğitimi süreçlerini ve öğrencide istendik sanatsal davranış gelişimini engellemektedir.

4. Yöntem

YÖK'ün belirlediği değerlendirme sisteminin uygulandığı sınavda, sınava katılan adayların YGS, OBP, ÖYSP ve Yerleştirme Puanı (YP) analizleri yapılmış, elde edilen veriler 2014-2015 Eğitim-Öğretim Yılı Özel Yetenek Sınav verileri ile karşılaştırılmıştır. Çalışma, AÜ'de 2015-2016 Eğitim-Öğretim Yılı Özel Yetenek Sınavına giren 152 adayla sınırlandırılmıştır.

5. Bulgular

Her aday 3 tercih yaptığı halde, kayıtlar sadece ilk tercihlere yapılmıştır. Tablolarda yer alan veriler, Grafik Tasarımı, Endüstri Ürünleri Tasarımı, Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümlerinin 2014-2015 Akademik Yılı özel yetenek sınavı sonuçlarıyla karşılaştırıldığında sorunun devam ettiği söylenebilir. Ayrıca, Merkezi yerleştirme sistemine geçen İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümünün YGS puanlarında önceki yıllara göre önemli artışların olduğu gözlenmiştir.

5.1. Grafik Tasarımı Bölümü Özel Yetenek Sınavı Sonuçları ve Değerlendirmesine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bölüm kontenjanı 40 öğrencidir. 2015-2016 Akademik Yılı özel yetenek sınavında 82 aday Grafik Tasarımı Bölümü sınavına girmiş, 42 öğrenci yedek listede yer almıştır. Sınavla ilgili sayısal değerler Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1

	Asil	Asil Kayıt	Yedek	Yedek Kayıt	Toplam Kayıt
Aday Sayısı (82)	40	6	42	13	19
YGS Ortalaması	241	222	179	179	192
ÖYSP Ortalaması	62	64	27	23	36
OBP Ortalaması	371	365	324	320	325
YP Ortalaması	161	157	125	122	133

Tablo 1'de görüldüğü gibi, sınavı kazanan 40 asil adaydan 6 aday kayıt yaptırmıştır. Kayıt oranı %15'tir. Asil kazananlarla, asil adaylardan kayıt yaptıranlar, yedek adaylardan kayıt yaptıranlar ve kesin kayıtlar sonucunda YGS, ÖYSP, OBP ve YP ortalamaları arasında sayısal farklar görülmektedir.

1- Asil kazanan adayların YGS ortalaması 241 puandır. Asil kazanan listesinden kayıt yaptıran adayların ortalaması incelendiğinde bu ortalamanın %8 oranında azalarak 222 puana düştüğü görülmektedir. Yedek listeden kayıt yaptıran adayların puanları değerlendirildiğinde ortalamanın %26 azalarak 179 puana gerilediği, kesin kayıt yaptıran adayların ortalamasının %21 azalarak 192 puana gerilediği gözlenmektedir.

◆ Erdem Ünver

2- Asil kazanan adayların ÖYSP ortalaması 62 puandır. Asil kazanan listesinden kayıt yaptıran adayların ortalaması değerlendirildiğinde bu ortalamanın yaklaşık %2 artarak 64 puana yükseldiği görülmektedir. Yedek listeden kayıt yaptıran adayların puanları incelendiğinde ortalamasının %63 azalarak 23 puana, kesin kayıt yaptıran adayların ortalamalarının %42 azalarak 36 puana düştüğü görülmektedir.

3- Asil kazanan adayların OBP ortalaması 371 puandır. Asil kazananlardan kayıt yaptıran adayların ortalamasının %2 azalarak 365 puana, yedekten kayıt yaptıran adayların ortalamasının %14 azalarak 320 puana, kesin kayıt yaptıran adayların ortalamasının %13 azalarak 325 puana gerilediği gözlenmektedir.

4- Asil kazanan adayların YP ortalaması 161 puanken, asil kazananlardan kayıt yaptıran adayların ortalaması yaklaşık %3 azalarak 157 puana, yedekten kayıt yaptıran adayların ortalaması %25 azalarak 122 puana, kesin kayıt yaptıran adayların ortalaması %18 azalarak 133 puana düşmüştür.

Bölüme en yüksek ve en düşük puanlarla kayıt yaptıran adaylar arasındaki farklar daha net bir değerlendirme olanağı vermektedir. Bu farklar aşağıda görüldüğü gibidir.

YGS puan farkı: $256-141=115$ puan

ÖYSP farkı: $75-5=70$ puan

OBP farkı: $428-263=165$ puan

YP farkı: $176-108=68$ puandır.

Yedek listedeki son aday bu bölüme 42. sıradan kayıt yaptırmıştır.

5.1.1. 2014-2015 Akademik Yılı Özel Yetenek Sınavı Verileri

Grafik Tasarımı Bölümünün 2014-2015 Akademik Yılı özel yetenek sınav değerleri tabloda görülmektedir (Ünver, 2015, 176).

Tablo 2

	Asil	Asil Kayıt	Yedek	Yedek Kayıt	Toplam Kayıt
Aday Sayısı (79)	30	4	49	24	28
YGS Ortalaması	248	266	190	195	205
ÖYSP Ortalaması	79	88	45	25	34
OBP Ortalaması	361	368	327	319	326
YP Ortalaması	166	174	136	126	132

Kesin kayıt yaptıran adaylara ait olan bu veriler, aynı bölümün son sınav verileriyle karşılaştırıldığında sayısal değerlerin çok yakın olduğu görülmektedir.

Tablo 3

	2014-2015 Akademik Yılı Puanları	2015-2016 Akademik Yılı Puanları
YGS Ortalaması	205	192
ÖYSP Ortalaması	34	36
OBP Ortalaması	326	325
YP Ortalaması	132	133

5.2. Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü Özel Yetenek Sınavı Sonuçları ve Değerlendirmesine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bölüm kontenjanı 30 öğrencidir. 2015-2016 Akademik Yılı özel yetenek sınavında 52 aday Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü sınavına girmiş, 22 öğrenci yedek listede yer almıştır. Sınav verileri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4

	Asil	Asil Kayıt	Yedek	Yedek Kayıt	Toplam Kayıt
Aday Sayısı (52)	30	6	22	12	18
YGS Ortalaması	228	230	174	167	188
ÖYSP Ortalaması	55	56	19	16	29
OBP Ortalaması	361	390	334	342	358
YP Ortalaması	153	158	121	119	132

Sınavı kazanan 30 asil adaydan 6 aday kayıt yaptırmıştır. Kayıt oranı %20'dir. Asil kazananlarla, asil adaylardan kayıt yaptıranlar, yedek adaylardan kayıt yaptıranlar ve kesin kayıtlar sonucunda YGS, ÖYSP, OBP ve YP ortalamaları arasında sayısal farklar görülmektedir.

1- Asil kazanan adayların YGS ortalaması 228 puandır. Asil kazananlar listesinden kayıt yaptıran adayların ortalamasında yaklaşık %1 oranında bir artışla 230 puana yükseldiği anlaşılmaktadır. Yedek listeden kayıt yaptıran adaylarda %27 düşüşle 167 puana, kesin kayıt yaptıran adaylarda %18 düşüşle 188 puana gerilemiştir.

2- Asil kazanan adayların ÖYSP ortalaması 55 puandır. Asil kazanan listesinden kayıt yaptıran adayların ortalaması 1 puan artarak 56 puana yükselmiştir. Yedekten kayıt yaptıran adayların ortalaması %71 azalarak 16 puana, kesin kayıt yaptıran adayların ortalaması %48 azalarak 29 puana düşmüştür.

3- Asil kazanan adayların OBP ortalaması 361 puanken, asil kazananlardan kayıt yaptıran adayların ortalamasının %8 oranında bir artışla 390 puana yükseldiği görülmektedir. Yedek listeden kayıt yaptıran adayların ortalaması %6 azalarak 342 puana, kesin kayıt yaptıran adayların ortalaması yaklaşık %1 azalarak 358 puana gerilemiştir.

◆ Erdem Ünver

4- Asil kazanan adayların YP ortalaması 153 puandır. Asil kazanan listesinden kayıt yaptıran adayların ortalamasının yaklaşık %3 artışla 158 puana yükseldiği görülmektedir. Yedek listeden kayıt yaptıran adayların ortalamasının %23 azalarak 119 puana, kesin kayıt yaptıran adayların ortalamasının %14 azalarak 132 puana düşmüştür.

Bölüme en yüksek ve en düşük puanlarla kayıt yaptıran adaylar arasındaki farklar aşağıdaki gibidir:

YGS puan farkı: 283-144= 139 puan

ÖYSP farkı: 86-5= 81 puan

OBP farkı: 457-313= 144 puan

YP farkı: 187-107= 80 puandır.

Yedek listedeki son aday 22. sıradan kayıt yaptırmıştır.

5.2.1. 2014-2015 Akademik Yılı Özel Yetenek Sınavı Verileri

Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümünün 2014-2015 Akademik Yılı özel yetenek sınavı değerleri aşağıda görülmektedir (Ünver, 2015, 175).

Tablo 5

	Asil	Asil Kayıt	Yedek	Yedek Kayıt	Toplam Kayıt
Aday Sayısı (51)	30	8	21	22	30
YGS Ortalaması	245	247	188	169	202
ÖYSP Ortalaması	77	81	37	21	37
OBP Ortalaması	346	356	293	303	317
YP Ortalaması	163	166	129	123	135

Bu verilere göre iki sınav dönemi puanları Tablo 6'da görüldüğü gibidir.

Tablo 6

	2014-2015 Akademik Yılı Puanları	2015-2016 Akademik Yılı Puanları
YGS Ortalaması	202	188
ÖYSP Ortalaması	37	29
OBP Ortalaması	317	358
YP Ortalaması	135	132

5.3. Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümü Özel Yetenek Sınavı Sonuçları ve Değerlendirmesine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bölüm kontenjanı 30 öğrencidir. 18 aday Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümü sınavına girmiştir. Sınava giren tüm adaylar asil olarak sınavı kazanmıştır. Sınavla ilgili veriler aşağıdadır.

Tablo 7

	Asil	Asil Kayıt	Yedek	Yedek Kayıt	Toplam Kayıt
Aday Sayısı (18)	18	8	-	-	8
YGS Ortalaması	220	204	-	-	204
ÖYSP Ortalaması	48	39	-	-	39
OBP Ortalaması	338	348	-	-	348
YP Ortalaması	147	144	-	-	144

Sınavı kazanan 18 asil adaydan 8 aday kayıt yaptırmıştır. Kayıt oranı % 44'tür. Bu bölümde de asil kazananlarla, kayıt yaptıranlar arasında YGS, ÖYSP, OBP ve YP ortalamaları arasında sayısal farklar görülmektedir. Bu öğrencilerin YGS, ÖYSP, OBP ve YP ortalamaları incelendiğinde aşağıdaki verilere ulaşılmıştır:

1- Asil kazanan adayların YGS ortalaması 220 puandır. Asil kazanan listesinden kayıt yaptıran adayların ortalamasının %8 azalarak 204 puana gerilediği görülmektedir.

2- Asil kazanan adayların ÖYSP ortalaması 48 puanken, asil kazanan listesinden kayıt yaptıran adayların ortalaması yaklaşık %19 azalarak 39 puana gerilemiştir.

3- Asil kazanan adayların OBP ortalaması 338 puandır. Asil kazanan listesinden kayıt yaptıran adayların ortalamasının %3 artarak 348 puana yükselmiştir.

4- Asil kazanan adayların YP ortalaması 147 puanken, asil kazananlardan kayıt yaptıran adayların ortalamasının yaklaşık %2 azalarak 144 puana düştüğü gözlenmiştir.

Bölüme en yüksek ve en düşük puanlarla kayıt yaptıran adaylar arasında büyük farklar görülmektedir. Bu farklar aşağıda görüldüğü gibidir.

YGS puan farkı: $286-145= 141$ puan

ÖYSP farkı: $83-5,5= 77,5$ puan

OBP farkı: $422-270= 152$ puan

YP farkı: $181-117= 64$ puandır.

5.3.1. 2014-2015 Akademik Yılı Özel Yetenek Sınavı Verileri

Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümünün 2014-2015 Akademik Yılı özel yetenek sınav değerleri aşağıda görülmektedir (Ünver, 2015, 177).

Tablo 8

	Asil	Asil Kayıt	Yedek	Yedek Kayıt	Toplam Kayıt
Aday Sayısı (28)	20	6	8	4	10
YGS Ortalaması	233	253	175	170	220
ÖYSP Ortalaması	64	54	13	14	38
OBP Ortalaması	356	373	275	300	344
YP Ortalaması	156	158	115	117	142

Bölümün 2014-2015 Akademik Yılı özel yetenek sınav puanları ve 2015-2016 Akademik Yılı özel yetenek sınav puanları karşılaştırmalı olarak Tablo 9'da yer almaktadır.

Tablo 9

	2014-2015 Akademik Yılı Puanları	2015-2016 Akademik Yılı Puanları
YGS Ortalaması	220	204
ÖYSP Ortalaması	38	39
OBP Ortalaması	344	348
YP Ortalaması	142	144

5.4. İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü YGS Puanlarının Önceki Yılla Karşılaştırması

2014-2015 Akademik Yılında özel yetenek sınavları ile öğrenci kabul eden İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü, 2015-2016 Akademik Yılında merkezi yerleştirme ile öğrenci almaya başlamıştır. Her iki döneme ait YGS puanları incelendiğinde önemli oranda artış olduğu görülmektedir (Ünver, 2015, 174).

Tablo 10

	2014-2015 Akademik Yılı Kayıt Sayısı	2015-2016 Akademik Yılı Kayıt Sayısı
Kontenjan	40	40
YGS-LYS Ortalaması	200	254

6. Sonuç

1. Sınavı %100 burslu kazanan 10 adaydan 5 aday (kayıt oranı %50), %50 burs kazanan 9 adaydan 2 aday (kayıt oranı % 22), asil kazanan 88 adaydan 14 aday (kayıt oranı %16) kayıt yaptırmıştır. Diğer 25 aday yedek listeden öğrenci olma hakkını elde etmiştir. Bu durumda öğrencilerin %35'i asil listeden, %65'i yedek listeden oluşmuştur.

2. Grafik Bölümüne kayıt yaptıran 19 öğrenciden 13'ü özel yetenek sınavından 50 puanın altında not almıştır. Başarısızlık oranı %68'dir. 50 ve üzeri not alan 6 öğrencinin ÖYSP ortalaması 65, diğer adayların ÖYSP ortalaması 22 puandır.

Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümüne kayıt yaptıran 18 öğrencinin 14'ü 50 puanın altında not almıştır. Başarısızlık oranı %77'dir. 50 puan ve üzerinde not alan 4 öğrencinin ÖYSP ortalaması 69.5, başarısız adayların ÖYSP ortalaması 18 puandır.

Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümüne kayıt yaptıran 8 öğrencinin 5'i 50 puan altında not almıştır. Başarısızlık oranı %62'dir. 50 puanın üzerinde not alan 3 öğrencinin ÖYSP ortalaması 73.6, diğer adayların ÖYSP ortalaması 19.5 puandır.

ÖYS'den 50 puanın altında not alan ve toplam olarak üç bölüme kayıt yaptıran öğrenci oranı %71'dir.

3. Tablo 11'de görüldüğü gibi, sınavı %100 ve %50 burslu kazanan öğrencilerin ÖYSP ortalamalarının düşüklüğü dikkat çekicidir.

Tablo 11

Bölüm Adı	%100 Kazananlar	%50 Kazananlar	Kesin Kayıtlar
Grafik Tasarımı	69	71	36
Endüstri Ürünleri Tasarımı	69	-	29
Moda ve Tekstil Tasarımı	70	68	39

Sınavı asil kazanan listeden az sayıda adayın kayıt yaptırmaması, sınava giren diğer tüm adayların yedek listeden kayıt yaptırma hakkına sahip olması, ÖYSP'lerin çok daha aşağılara inmesine neden olmuştur.

4. Aynı bölümlere 2014-2015 Akademik Yılında kayıt yaptıran öğrencilerin özel yetenek sınav puanları karşılaştırıldığında önemli bir farkın olmadığı kayıt yaptıran öğrencilerin ÖYSP ortalamasının 50 puanın çok altında olduğu görülmektedir.

Tablo 12

Bölüm Adı	2014-2015 Akademik Yılı	2015-2016 Akademik Yılı
Grafik Tasarımı	34	36
Endüstri Ürünleri Tasarımı	37	29
Moda ve Tekstil Tasarımı	38	39

5. 2014-2015 Akademik Yılında özel yetenek sınavı ile öğrenci alan İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümüne kayıt yaptıran öğrencilerin YGS ortalaması 200 puanken, 2015-2016 Akademik Yılında merkezi sisteme geçilmesiyle 254 puana yükselmiştir. Özel yetenek sınavında eleme olmaması nedeniyle, 54 puanlık artışın bilişsel alanda önemli bir nitelik sağladığı söylenebilir.

6. Taşra üniversitesi olarak nitelendirilen Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-iş Eğitimi Anabilim Dalı, 2015-2016 Akademik Yılı özel yetenek sınavlarını kazanan öğrencilerin ÖYSP ortalaması 93 puanken (www.nig-

◆ Erdem Ünver

de.edu.tr), Atılım Üniversitesi Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesinin Grafik Tasarımı, Endüstri Ürünleri Tasarımı, Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümlerine kayıt yaptıran öğrencilerin ortalaması 34 puandır.

Hacettepe Üniversitesi Grafik Tasarımı Bölümünü asil kazanan öğrencilerin ÖYSP ortalaması 80 puanken (www.hacettepe.edu.tr), Atılım Üniversitesi GSTM Fakültesi Grafik Tasarımı Bölümüne kayıt yaptıran öğrencilerin ÖYSP ortalaması 36 puandır.

7. Öğrenci olma hakkını elde eden 45 öğrenci devlet üniversitelerinde sınav kazanabilecek düzeyde değildir. Seviye düşüklüğünün ÖYS değerlendirmelerine etki edeceği düşünüldüğünde, vakıf üniversitelerinde not değerlerinin daha düşük olabileceği söylenebilir.

Alana uygun nitelikleri taşımayan bu adaylar çalışma, öğrenme, okula düzenli devam etme alışkanlığı olmayan, duygu ve zihinlerini eğitim ortamı dışında şekillendiren öğrenciler grubunu oluşturmaktadır (Ünver, 2015, 177). Daha önceki yaşantıları, sağlıklı, dengeli bir yaşamı düzenleyip sürdürme ve kendini gerçekleştirmek için verilen fırsat ve olanaklardan yararlanma ve kendilerini gerçekleştirmelerine engel olmaktadır (Uçan, 1990, 13).

8. Öğrenci kişiliğinin gelişiminde ve öğrenmede aile çevresi önemli bir güce sahiptir. Bu çevre güdüleyici ya da engelleyici hale dönüşebilir. Özellikle anlaşılmayan anne-baba kavgalarıyla büyüyen çocuklar sürekli duygusal gerilim içindedir. Olumsuz aile ortamı okuldaki başarıyı düşürür (Başaran, 1994, 168-176). Vakıf üniversitelerinin sanat eğitimini tercih eden adayların önemli bir bölümünde ailede huzursuzluk, boşanma ya da aile içinde eğitim olgusu üzerinde önemle durulmadığı gözlenmektedir.

9. Ortaöğretim kurumlarında okul-aile birliği, rehberlik servisi ve sınıf öğretmenlerinin öğrenci davranışlarını araştırma, sorunları giderme ve eğitsel sürece yönelik yeterli çabayı gösterdiği söylenemez. Üniversite düzeyinde de benzer sorunlar devam etmektedir. Eğitimden sorumlu tüm kesimlerin uyarılarına karşın, okul dışı etkenler daha baskın gelmektedir (Ünver, 2003, 69).

10. Eğitim sürecinde kazanılan bilgi ve davranışlar arasında yatay ve dikey ilişkiler vardır, birbirinden kopuk değildir (Sönmez, 1994, 27). Öğrenci seviyelerinin düşüklüğü önemli bir sorun olmakla birlikte, bu öğrencilerin çalışma ve öğrenme becerilerini geliştirememiş olmaları da seviye düşüklüğü kadar önemli bir sorundur. Amaçsızlık, ilgisizlik ve motivasyon eksikliği, öğrencilerin buldukları eğitim düzeyinin bilgi ve davranışlarını kazanmalarına engel olmaktadır. Bu öğrenciler derslere düzenli devam etmemekte, kendilerini geliştirme ve gerçekleştirme gereksinimi duymamaktadırlar.

11. İstendik bilgiyi ve davranışı kazandıracak yetenek ve önbilgileri içermeyen hazırbulunuşluk düzeyi, öğrenim olgusunu daha başından olanaksızlaşmaktadır (Başaran, 1994, 247). Çünkü eğitimde başarının yüzde elliden fazlası, öğrenci hazırbulunuşluğuna bağlıdır (Bloom, 1979, 98).

12. Eğitim ya da diplomanın, gelir getirmenin yanında, saygınlık ve statü kazandırması başarısız adayların bu bölümlere ilgisini arttırmaktadır (Tezcan, 1992, 63).

7. Öneriler

1. Özel yetenek sınavları, amacına uygun yapılmalıdır. Alan eğitimine uygun adayların seçilebileceği ölçütlerin doğru tespit edilmesi ve uygulanması gerekir.

2. Sanata ve sanat eğitimine ülke genelinde gerekli önem verilmelidir. Okul öncesi dönemden, alan eğitimi veren yükseköğretim kurumlarına kadar tüm süreçlerde, istedik sanatsal davranışların kazandırmasını sağlayacak tedbirler alınmalıdır.

3. Sanata yönelik toplumsal duyarsızlık, siyaset kurumunun ve eğitim kurumlarının kültür, sanat ve sanat eğitimine yaklaşımlarını olumsuz yönde etkilemektedir. Toplumun nitelikli sanatla buluşması estetik, değer ve beğeni yargılarını geliştirecektir. Bu anlamda ülkenin tüm sorunlarını çözeceğini dillendiren siyasi partilerin en az ekonomik ve sosyal konular kadar üzerinde çalışılmış bir kültür ve sanat politikası geliştirmeleri gerekir.

4. Üniversitelerdeki üst yönetimlerin parasal nedenlerle sıralama sınavında değişiklik yapılmasına izin vermemesi nedeniyle, sözü edilen bölümlere merkezi yerleştirme ile öğrenci alınması, niteliğin bilişsel boyutta artmasını sağlayacaktır.

Kaynakça

BAŞARAN, İbrahim Ethem (1994). **Modern Eğitimin Psikolojik Temelleri**, Kadioğlu Matbaası, Ankara.

BLOOM, S.Benjamin (1979). **İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme (Çeviren D.Ali Özçelik)**, MEB Yayınları, Ankara.

<https://www.hacettepe.edu.tr/duyuru/rekduy/gsf> internet adresinden 25 Kasım 2015 tarihinde erişilmiştir.

http://www.nigde.edu.tr/ckfinder_portal/userfiles/files/muziklasama internet adresinden 25 Kasım 2015 tarihinde erişilmiştir.

SÖNMEZ, Veysel (1994). **Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı**, Pegem Yayınları, Ankara.

TEZCAN, Mahmut (1992). **Eğitim Sosyolojisi**, Zirve Ofset, Ankara.

UÇAN, Ali (1993). "Müzik Eğitiminin Niteliği, Üç Ana Türü ve Bazı Temel Sorunlar," **Ankara Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi ve Eğitim Programları ve Öğretim Sempozyumu**, Milli Eğitim Basımevi, ss. 23-33. Ankara.

ÜNVER, Erdem (2003). "Bir Yetenek Sınavının Ardından," **Milli Eğitim Dergisi**, Kış 2003, S.157, ss.64-69.

ÜNVER, Erdem (2015). "Bir Yetenek Sınavı Analizinde Somutlaşan Sanat Eğitimi Sorunu," **Çukurova Üniversitesi I. Uluslararası Sanat Araştırmaları Sempozyumu**, (Editör Alev Dikici), ss.171-180. Adana.